

สัญญาวิปลาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์พิเศษ)

พระพรหมบัณฑิต
(ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้ (ในสถานการณ์เฟคนิวส์)

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

(ป.ธ.๘,ศ.,ดร.,ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, อัครมหาบัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม

ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

ประธานศูนย์พระปริยัตินิตยภัตแห่งคณะสงฆ์

ประธานศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

อุปนายกสภา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระธรรมเทศนาภรณ์อุโบสถ

แสดงผ่านทางโซเชียลมีเดีย

ในวันธรรมสวนะ (วันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗)

ให้แก่ภิกษุ-สามเณร คณะอุบาสก-อุบาสิกา และสาธุชน

ออนไลน์ ณ พระอุโบสถ วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้ (ในสถานการณ์เฟคนิวส์)

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

(ป.ธ.๙,ศ.,ดร.,ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, อัครมหาบัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

ประธานศูนย์พระปริยัตินิตยเทศก์แห่งคณะสงฆ์

ประธานศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

อุปนายกสภา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสำคัญ : พระธรรมเทศนาถ้อยคำอุโบสถ ผ่านทางโซเชียลมีเดีย
ในวันธรรมสวนะ (วันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗)
ให้แก่ภิกษุ-สามเณร คณะอุบาสก-อุบาสิกา และสาธุชน
ณ พระอุโบสถ วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

วัตถุประสงค์ : - เพื่อเป็นคลัง ศูนย์การเรียนรู้ และเป็นต้นแบบ
การแสดงพระธรรมเทศนา ปาฐกถา ธรรมกถา
สัมมนาพิเศษ และอื่นๆ ในพระพรหมบัณฑิต
- เป็นธรรมวิทยาทาน

บรรณาธิการ : พระพรหมบัณฑิต

จัด/พิมพ์/แบบปก : พระมหาผล วิเชษฐสมโน

ตรวจทาน : พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ, พระมหาผล วิเชษฐสมโน,
พระปลัดยรรยง ยสวฑฺฒโก, สมัชชา เลิศชนะการ (ศา)
นายทรงศักดิ์ ขวศุกุล, นายก้านรงค์ จิตรมุง

ติดต่อ : สำนักงานประชาสัมพันธ์วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร
โทร. ๐๒-๔๖๖-๑๖๙๓, ๐๘๑-๗๗๓-๖๖๐๓

Website : www.watprayoon.com

สำนักพิมพ์ : องค์การเผยแผ่วัดประยุรวงศาวาส

**สัญญาวิปลาสดา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์เฟคนิวส์)**

พระพรหมบัณฑิต

(ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙,ศ.,ดร.,ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์,อัครมหาบัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม

ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

เจ้าอาวาสวัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร

ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์

ประธานศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้ (ในสถานการณ์เฟคนิวส์)*

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
(ป.ธ.๙,ศ.,ดร.,ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, อัครมหาบัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม
ประธานสภาสภากลั่นวิสาขบูชาโลก
เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร
ประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์
ประธานศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ
อุปนายกสภามหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สณฺญา วิปริเยสา จิตฺตฺนเต ปรีทฺยหตีติ.

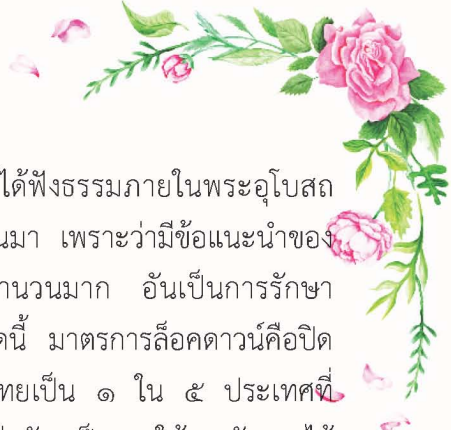
ส. ส. ๑๕/ ๒๗๗.

ณ บัดนี้ จะรับประทานแสดงพระธรรมเทศนาในสัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้ เพื่อเป็นเครื่องประดับประดาองค์ของศรัทธาประดับปัญญาบารมี อนุโมทนากุศลบุญราศีของญาติโยม พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ผู้ชวนชวนมาบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศล ณ วัดประยุรวงศาวาสแห่งนี้ และที่ฟังธรรมอยู่ทางบ้าน โดยปรารภการที่วันนี้เป็นวันพระ เป็นวันธรรมสวนะ คือวันฟังธรรม ท่านทั้งหลายได้มีโอกาสเข้ามาฟังพระ แสดงพระธรรมเทศนาในพระอุโบสถแห่งนี้

*พระธรรมเทศนากัณฑ์อุโบสถผ่านทางโซเชียลมีเดีย แสดงในวันธรรมสวนะ (วันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗) ให้แก่ภิกษุ-สามเณร คณะอุบาสก-อุบาสิกา และสาธุชน ออนไลน์ ณ พระอุโบสถ วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์เฟคนิวส์)

สำหรับคุณหัตถ์นั้นถือว่าเป็นครั้งแรกที่ได้ฟังธรรมภายในพระอุโบสถ
ของวัดประยุรวงศาวาสในรอบ ๒ เดือนที่ผ่านมา เพราะว่ามีข้อแนะนำของ
กระทรวงสาธารณสุขให้งดการชุมนุมที่มีคนจำนวนมาก อันเป็นการรักษา
ความปลอดภัย รักษาระยะห่างทางสังคม บัดนี้ มาตรการล๊อคดาวน์คือปิด
บ้านปิดเมืองประสบผลสำเร็จ ทำให้ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๕ ประเทศที่
สำคัญในโลก ที่มีผู้ติดเชื้อใหม่ไม่เกิน ๑๐ คนต่อวัน เป็นเหตุให้ทางรัฐบาลได้
คลายล๊อคคือผ่อนปรนมาตรการต่าง ๆ จนถึงระยะที่ ๓ แล้ว เปิดโอกาสให้
ร้านค้าต่าง ๆ ดำเนินกิจการให้คนเข้าไปนั่งรับประทานอาหารได้สะดวก
ก็น่าจะเป็นโอกาสให้วัดวชิราลงคมเปิดโอบอ้อม เปิดศาลา ให้ญาติโยมเข้ามาฟัง
เทศน์ ฟังธรรม ทำบุญ ทำกุศล โดยรักษาระยะห่างทางสังคม และใส่หน้ากาก
อนามัย ล้างมือ เป็นต้น

วันนี้เป็นวันแรกที่พระอุโบสถแห่งนี้ต้อนรับคณะญาติโยมมาฟัง
ธรรมภายในพระอุโบสถ ในช่วงวันธรรมสวนะที่ผ่านมา โดยเฉพาะวันขึ้น
แรม ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำ เจ้าอาวาสแสดงธรรมเองไม่ได้ขาด แต่ว่าแสดงให้
ญาติโยมฟังกันทางสื่อสังคมออนไลน์ ถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ วันนี้ก็ทำแบบ
เดียวกัน ถือว่าเป็นการปรับวิธีเผยแผ่ธรรมในยามวิกฤติที่โควิด ๑๙ กำลัง
ระบาดทั่วโลก ยิ่งคนมีความทุกข์กันแบบนี้ก็ยิ่งต้องการฟังธรรมเพื่อดับทุกข์

พระพุทธเจ้าตรัสว่า ถ้าโลกนี้ไม่มีความทุกข์ คือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย
พระพุทธเจ้าไม่จำเป็นจะต้องอุบัติ พระธรรมไม่จำเป็นจะต้องส่องแสง แต่
เพราะโลกนี้ยังมีความทุกข์ พระพุทธเจ้าจึงอุบัติ พระธรรมจึงส่องแสง เพราะ
คนมีความทุกข์จึงต้องการธรรม หลายคนพบทุกข์จึงเห็นธรรม และถ้าไม่มี
การแสดงธรรมในยามที่คนมีความทุกข์ ก็เป็นการยากที่คนจะออกจากทุกข์

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

ยังมีความทุกข์ในสถานการณ์โควิด ๑๙ คุณค่าของธรรมก็ยังมีมากขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวมา วัดประยุรวงศาวาสจึงจัดให้มีการแสดงธรรมทุกวันพระ เพราะวาทธรรมเป็นเรื่องของความจริง เมื่อเราเข้าถึงความจริง หยั่งรู้ความจริง และปฏิบัติตัวให้สอดคล้องกับความจริง เราก็จะออกจากทุกข์ได้ เมื่อเรารู้ธรรมชาติของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด ๑๙ เราจะรู้ว่าโรคนี้ไม่น่ากลัวจนเกินไป เพราะมีวิธีจัดการแม้ยังไม่มียารักษา แต่ก็ป้องกันได้ด้วยมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม ใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือ เราช่วยกันปฏิบัติตามมาตรการนี้อย่างเคร่งครัด ไม่มีการ์ดตกแม้ว่าสถานการณ์ติดเชื้อบ้านเราจะดีขึ้น เราก็ต้องป้องกันตนเองต่อไปอย่าได้ลดการ์ดลง เพราะว่าประเทศรอบบ้านของเรายังมีการระบาดอยู่ วันนี้นักติดเชื้อทั่วโลกมีมากกว่า ๖ ล้านคน มีคนตายมากกว่า ๓ แสนคนทั่วโลก เรียกว่าออกไปนอกประเทศเราก็เจอดินแดนกระสุนตก เชื้อโรคเหมือนกระสุนที่ปลิวว่อนอยู่ทั่วโลก

เราต้องตั้งป้อมคุ้มครองป้องกันประเทศของเรา แต่กว่าจะมาถึงจุดนี้ เราก็คงวิตกกังวลขวัญแขวน มีการปล่อยข่าวลือและข่าวปลอมต่าง ๆ นานา ตอนที่ไวรัสโควิดระบาดใหม่ ๆ ที่เมืองอู่ฮั่นประเทศจีน มีญาติโยมนำคลิปภาพวิดีโอมาให้ดู เป็นภาพคนยืนรวมกลุ่มกันอยู่ฉับพลันก็พากันล้มตายเป็นไปไม่ร่วง คนไทยดูภาพนี้แล้วเกิดความหวาดกลัวว่าถ้าโควิด ๑๙ ระบาดมาถึงเมืองไทยแล้วคนไทยจะพากันล้มตายอย่างนั้น แต่พอตรวจสอบแล้วกลายเป็นว่ามีผู้นำเอาคลิปภาพยนตร์เรื่องโรคระบาดของฮอลลีวู้ดซึ่งเป็นภาพที่โรคระบาดทำให้คนล้มตายเป็นไปไม่ร่วงออกเผยแพร่ไปทั่วโลก ส่งคลิปไปตามสื่อต่าง ๆ ทำให้เข้าใจผิดว่าไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่อันตรายยิ่งนัก ซึ่งตอนนี้เรา

สัญญาวิปลาสดา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์โรคนี้)

รู้แล้วว่าไม่ใช่เรื่องจริง ชาวปลอมประเภทเพศนิวส์อย่างนี้ระบาดไปทั่วไม่แพ้
โรคระบาดโควิด ๑๙

ชาวดีก็มี เช่น ชาวว่าค้นพบยารักษาโรคโควิด ๑๙ ได้แล้ว แคมป์รายงาน
วิจัยเบื้องต้นออกมาว่าฟ้าทะลายโจรรักษาโควิดได้ก็ตื่นตื่นตามๆกัน ตอน
นี้ ฟ้าทะลายโจรขายดีเป็นเทน้ำเทท่า โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในปราชินบุรีเคย
ขายฟ้าทะลายโจรได้วันละไม่กี่กล่อง พอชาวดีแพร่ออกมาเท่านั้น วันเดียว
โรงพยาบาลนั้นขายฟ้าทะลายโจรได้ ๒ ล้านบาท ซึ่งชาวดีนี้ก็มีมูลความจริง
อยู่บ้าง แต่ฟ้าทะลายโจรรักษาโควิดระยะเริ่มมีอาการ แต่ไม่อาจรักษาโควิด
ที่ลงปอดแล้ว อย่างน้อยชาวฟ้าทะลายโจรนี้ก็ทำให้คนมีความหวัง คนเรา
เวลาจะจมมน้ำ ฟางเส้นเดียวลอยมาเขาก็เกาะ แต่ชาวบางชาวเป็นชาวปลอม
เช่น ชาวปล่อยที่ว่า โควิด ๑๙ ระบาดไปทั่ว เพื่อทำลายคนศาสนาอื่น ชาวนี
ไม่จริง ศาสนิกชนของทุกศาสนาตายเพราะโควิดเสมอเหมือนกัน

การบริโภคข่าวสารมากอาจทำให้เสียสุขภาพจิต เมื่อดูข่าวโควิดมากไป
ตัวเรองก็ทุกข์ไปด้วย แคเราไคร้ครั้งเดียวหรือเจ็บคอชนิดเดียว เราเครียดทั้งวัน
เพราะกังวลว่าเราเป็นโควิดหรือยัง ตอนหลังสังคมค่อยเรียนรู้ว่าคนติดเชื้อโค
วิดมีอาการไอแห้ง ตัวร้อน มีไข้ เจ็บคอ และแถมด้วยจมูกไม่รู้สึกกลิ่น ลิ้นไม่รู้รส
นี่คืออาการที่ปรากฏ เหล่านี้ทำให้หลายคนเหมือนโรคจิตอ่อน ๆ คิดว่าตัวเอง
ติดโควิดทุกวัน พอจะออกไปงานที่ไหนก็กังวลว่าจะได้เข้างานหรือไม่เพราะ
รู้สึกตัวตัวเองมีไข้ แต่พอวัดไข้จริงๆแล้วพบว่าอุณหภูมิแค่ ๓๖ องศา ไม่มีไข้
หลายคนคงจะเจอเหตุการณ์แบบนี้ นี่เรียกว่าเกิดวิปัสสนาคลาดเคลื่อนในการ

รับรู้

แม้กระทั่งตอนนี้ หลายคนยังระแวงระวังมาก แค่เป็นไข้หวัดเดียวก็คิดว่า เป็นโควิด การรับรู้ทั้งภายในและข่าวสารภายนอก ท่านเรียนกว่า สัญญา แปลว่า ความจำได้หมายรู้ ตาเห็นภาพ ท่านเรียกว่า รูปสัญญา ได้ยินเสียง เป็นสัททสัญญา รับรู้กลิ่น รส จนกระทั่งการสัมผัสท่านเรียกว่า สัญญาด้านนั้นๆ ถ้าสัญญารับรู้ตามความเป็นจริงก็ไม่มีปัญหา แต่หากรับรู้แล้วไปคิดปรุงแต่งจนเกิดความทุกข์ ท่านเรียกว่า สัญญาวิปลาส ดังพระบาลีที่อาตมภาพได้ยกขึ้นเป็นนิกเขปทเบื้องต้นว่า “สณฺณาย วิปริเยสา จิตฺตนเต ปริทยฺหติ” แปลความว่า “จิตของท่านเดือดร้อนวุ่นวาย เพราะความวิปลาสแห่งการรับรู้”

พระบาลีนี้เป็นภาพิตของพระอานนทที่สอนพระวังคิสะผู้คิดฟุ้งซ่าน ทำให้กิเลสกำเริบ พระอานนทเตือนว่า กิเลสกำเริบเผารณจิตใจเพราะสัญญาวิปลาส หมายถึงการรับรู้ที่ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง ในทางธรรมท่านหมายถึงเห็นสิ่งที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง เห็นสิ่งที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข เห็นสิ่งที่ไม่มีความจริงว่ามีความจริง และเห็นสิ่งที่ไม่งามว่างาม เมื่อเห็นอย่างนั้นย่อมเกิดการยึดมั่นถือมั่น นั่นเป็นการกล่าวโดยปริมัตถ์ วันนี้จะพูดถึงสัญญาวิปลาสในชีวิตประจำวัน

คำว่า วิปลาส ในภาษาธรรม ท่านหมายถึงความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง มี ๓ ระดับ คือ

ระดับต้นเรียกว่า สัญญาวิปลาส หมายถึงการรับรู้ที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เช่น ในความมืดมีแสงจันทร์สลัว ๆ เราเห็นเชือกขดอยู่ เกิดสัญญาวิปลาส เพราะเรามองไม่ชัด ก็เห็นว่าเป็นงู พอมีสัญญาวิปลาส เราก็คิดสัญญาวิปลาสกว่า ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้ (ในสถานการณ์เฟคนิวส์)

กลัวว่างูนั้นจะกัดเรา

ระดับที่สองคือจิตวิปัสสนา หมายถึงอารมณ์แปรปรวนเพราะความกลัว ความหวาดกลัวทำให้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล เกิดความตื่นตระหนก เหมือนคนตาบอดคนหนึ่งเดินไปในเวลากลางวัน เขาเดินไปเหยียบขอบด้านหนึ่งของกะลามะพร้าวที่หยาบไว้ พอเท้าเหยียบลงไป ขอบกะลาอีกด้านหนึ่งก็คว่ำลงสับเอาหลังเท้าของคนตาบอด เขารู้สึกเจ็บมาก เนื่องจากตามองไม่เห็นว่าจะอะไรทำให้เจ็บปวด เขาเข้าใจว่าถูกงูกัดที่หลังเท้า เมื่อเข้าใจผิดจึงมีความความกลัวอย่างมากจนเดินต่อไปไม่ได้ การรับรู้ที่ผิดพลาด ทำให้เกิดจิตวิปัสสนา คือความตกใจกลัว เขาเจ็บนิดเดียวก็รู้สึกเจ็บมาก เพราะคิดว่าถูกงูกัด

จากนั้น วิปัสสนา**ระดับที่ ๓** ก็ตามมา คือ**ทิฐิวิปัสสนา** หมายถึงความเข้าใจผิดหรือทัศนคติที่ผิดเพี้ยนจากความเป็นจริงว่า เราถูกงูพิษกัดที่หลังเท้า ความเข้าใจผิดคิดว่างูพิษกัดที่หลังเท้า นี่เป็นทิฐิวิปัสสนา พอเข้าใจผิดอย่างนี้ คนตาบอดถึงกับเข่าอ่อนทรุดนั่งลง คนตาดีที่เดินตามหลังมาถามว่าเป็นอะไร คนตาบอดตอบว่าถูกงูพิษกัด คนตาดีบอกว่า ไม่ใช่ แต่เป็นกะลามะพร้าว แล้วหยิบกะลานั้นใส่มือคนตาบอด พอการรับรู้ที่วิปัสสนาเปลี่ยนเป็นการรับรู้ที่ถูกต้อง ไม่มีทิฐิวิปัสสนา คือความเข้าใจผิด คนตาบอดก็หายกลัวและสามารถลุกขึ้นเดินต่อไปได้

ในชีวิตจริง เมื่อคนเรามีอาการการเจ็บป่วย ไปหาหมอ ถ้าหมอวินิจฉัยโรคผิด เราเกิดสัญญาวิปัสสนาตามการวินิจฉัยนั้นคือรับรู้ที่ผิดเพี้ยนจากความจริง ทำให้เกิดความวิตกกังวลคือจิตวิปัสสนาและต่อด้วยทิฐิวิปัสสนาคือความ

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

เข้าใจผิด ดังกรณีที่หมอวินิจฉัยว่าคนไข้เป็นโรคร้ายที่รักษาไม่หาย คนไข้เขาอ่อนเดินไม่ได้ ต้องให้คนพุงกลับบ้าน ใจคิดด้านร้ายไปต่างๆ นานา คนไข้ที่สุขุมรอบคอบจะไม่ด่วนสรุปแต่จะหาหมอมคนใหม่ให้ช่วยตรวจซ้ำเพื่อความแน่ใจ เป็นการป้องกันการรับรู้ที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะถ้าหมอวินิจฉัยโรคผิด การรักษาก็จะผิดตาม ทำให้คนไข้เสียชีวิตได้ ดังภาษิตที่ว่า “วินาสกาเล วิปริตพุทธิ เวลาจะพินาศ ความรู้มักวิปริต” ในกรณีนี้เครื่องมือตรวจสุขภาพอาจทำให้หมอวินิจฉัยโรคผิดก็ได้ ฉะนั้นเวลาไปปรึกษาหมอ ถ้าหมอบอกว่าเราเป็นโรคร้ายแรงอย่าเพิ่งด่วนสรุปและรีบไปผ่าตัดทันทีลองไปปรึกษาหมออื่นด้วย ฝรั่งเศสเรียกว่า Second opinion ท่าทีขณะที่ ๒ เพื่อป้องกันการวินิจฉัยผิดและการรักษาผิด ถ้าไม่ทำอย่างนี้ก็อาจจะเกิดความผิดพลาดเหมือนที่เคยเกิดขึ้นในประเทศสวีเดน เมื่อปี ๒๕๕๒

นักศึกษาหนุ่มอายุ ๒๕ ปี มาจากนอร์เวย์ ประเทศเพื่อนบ้านของสวีเดน ภาษาถิ่นของทั้งสองประเทศนี้คล้ายกัน ออกเสียงต่างกันนิดหน่อย นักศึกษาคนนี้มาเรียนหนังสืออยู่ที่เมืองหลวงของสวีเดน คือ โคเปนเฮเกน วันหนึ่งเขามีเรื่องชกต่อยจนถูกตีที่ศีรษะมีเลือดไหลอาบจึงไปโรงพยาบาลเพื่อทำแผล เขาไปติดต่อที่แผนกฉุกเฉิน แพทย์เฝ้าถามเป็นภาษาสวีเดนว่าเป็นอะไรมา นักศึกษาคนนี้พูดภาษาสวีเดนได้ แต่พูดไม่ชัด การสื่อสารทำให้เกิดการรับรู้คลาดเคลื่อนแบบสัญญาณวิปลาส เขาตอบว่าเป็น Hemofili (ฮีโมฟีลิส) มีความหมายในภาษาอังกฤษว่า Hemophilia (ฮีโมฟีเลีย) แปลว่า โรคเลือดไหลไม่หยุด แต่แพทย์เฝ้าฟังเป็น Homofil (โฮโมฟิล) จึงหัวเราะและบอกว่าถ้าเป็นโรคนี้ไม่ต้องมารักษา กลับบ้านได้ นักศึกษาจึงกลับไปนอนรอดูอาการที่บ้านอยู่คืนหนึ่ง รุ่งขึ้นเขานอนตายกลายเป็นศพเพราะเลือดไหลไม่หยุด

สัญญาณวิปลาสกลา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์เฟคนิวส์)

เรื่องน่าเศร้านี้เกิดจากการรับรู้คลาดเคลื่อนตรงที่ว่าแพทย์เฝ้าไข้ผิด เมื่อนักศึกษากล่าวว่าเขาเป็นโรค Hemofili (เลือดไหลไม่หยุด) แต่แพทย์เฝ้าไข้เป็นว่า Homofil (โฮโมฟิล) ในภาษาสวีเดน ซึ่งตรงกับ Homosexual ในภาษาอังกฤษ แปลว่า คนรักร่วมเพศ แพทย์เฝ้าไข้จึงบอกว่า อาการรักร่วมเพศ ไม่ต้องรักษา กลับบ้านได้ ในขณะที่คนไข้บอกหมอว่า เขาเป็นโรคเลือดไหลไม่หยุด ถ้าหมอเข้าใจถูกต้องจะรีบรักษาทันที เพราะนักศึกษาคนนี้ศีรษะแตก เนื่องจากโดนขวดเบียร์ตีในการทะเลาะกันที่บาร์ เมื่อถูกส่งกลับบ้าน เขาจึงมีอาการเลือดไหลไม่หยุดจนถึงแก่ความตายในเวลาต่อมา

เรื่องนี้จะไม่เกิดขึ้น ถ้าสัญญาการรับรู้ของแพทย์เฝ้าไข้ไม่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะผู้รับสารคือแพทย์เฝ้าไข้เกิดวิปัสสนาคลาดเคลื่อนในการรับรู้ เขาฟังคำพูดของคนหัวแตกเป็นเรื่องขบขัน ที่จริง เขาไม่ได้รู้สึกขบขันเพราะคนหัวแตก แต่ขบขันเพราะคิดว่าคนหัวแตกเป็นรักร่วมเพศแล้วมาโรงพยาบาลทำไม แพทย์เฝ้าไข้จึงปล่อยเขากลับบ้านโดยไม่ทำอะไรเป็นพิเศษ

เรื่องนี้เป็นบทเรียนให้สังวรระวังว่า การสื่อสารด้านการรักษาพยาบาล ต้องแม่นยำ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่โควิด ๑๙ กำลังระบาด บางคนไปหาหมอเพราะมีอาการไอเล็กน้อย หมอเข้าใจว่าเขาเป็นโควิด ไม่รับรักษาก็มี หรือคนไข้ป่วยเป็นโควิดจริงแต่คิดว่าเป็นไข้หวัดธรรมดา หมอรักษาแค่ไข้หวัด ไม่รักษาโควิด ผลคือคนไข้เกือบตายเพราะเชื้อโควิดลงปอด และทั้งหมอและพยาบาลโดนกักตัวกันเกือบทั้งโรงพยาบาล เรื่องนี้มาจากสัญญาวิปัสสนา การรับรู้ที่ผิดพลาดทำให้เกิดการเข้าใจผิดเป็นทวิวิปลาส ในยามจะพินาศ ความรู้มักวิปริตบิดเบือน

ในบางประเทศ ผู้นำมีสัญญาวิปาสคือการรับรู้ที่ผิดพลาด มีจิตวิปาส คือไปกังวลกับเรื่องที่ไม่สำคัญ และมีทฤษฎีวิปาส คือมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับโควิด ๑๙ ทำให้มีคนตายมากมายในประเทศนั้น เช่น ประเทศบราซิล หากดูข่าววันนี้จะเห็นว่าบราซิลเป็นประเทศที่คนติดเชื้อโควิดมากเป็นอันดับ ๒ ของโลก มีคนตายมากเป็นระดับต้น ๆ ของโลก เมื่อวานนี้คนบราซิลติดเชื้อมากกว่า ๕ แสนคน และตายมากกว่า ๓ หมื่นคน

ประเทศบราซิลตอนนี้มีคนติดเชื้อจำนวนมากเพราะสัญญาวิปาส จิตวิปาส และทฤษฎีวิปาสของประธานาธิบดีคนปัจจุบัน เขามีการรับรู้ที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงทำให้เกิดความคิดที่ผิดพลาด และใช้นโยบายที่ผิดพลาด เขาเชื่อว่า โรคติดเชื้อไวรัสโควิด ๑๙ คือใช้หวัดใหญ่ธรรมดา ประชาชนไม่ต้องกลัว เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขของบราซิลสั่งให้ล็อกดาวน์ประเทศ ประธานาธิบดีโกรธมาก สั่งปลดรัฐมนตรีคนนี้ ตอนที่รัฐบาลบราซิลสั่งปิดบ้านปิดเมือง มีคนออกมาเดินขบวนต่อต้านการปิดบ้านปิดเมือง ในภาพฝูงคนที่เดินขบวนนั้นมีภาพหนึ่งแพร่ไปทั่วโลก คนดูแล้วงง คือขณะที่คนเดินขบวนต่อต้านการปิดบ้านปิดเมือง มีภาพประธานาธิบดีลงไปจับมือแสดงความเห็นด้วยกับฝ่ายฝ่ายต่อต้านนโยบายปิดบ้านปิดเมือง ประธานาธิบดีบอกว่าปัญหาเศรษฐกิจสำคัญกว่าความปลอดภัยจากโควิด เพราะฉะนั้นต้องรักษาเศรษฐกิจไว้ก่อน พอเกิดทฤษฎีวิปาสอย่างนั้นคนบราซิลจำนวนมากไม่รักษาระยะห่างทางสังคมและไม่ใส่หน้ากากอนามัย จำนวนผู้ติดเชื้อโควิดจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนมากเป็นอันดับ ๒ ของโลก และไม่มีแนวโน้มว่าตัวเลขนี้จะหยุด ตอนนี้ องค์การอนามัยโลกแถลงว่า บราซิลคือ Hot spot จุดแพร่เชื้อโควิดในอเมริกาใต้

สัญญาวิปาสสภา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์โรคโควิด)

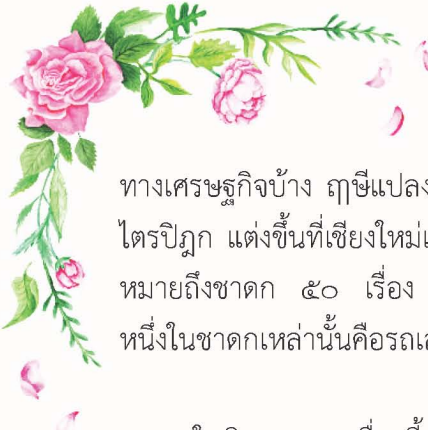

ท่านทั้งหลายคงจะเห็นว่า การรับรู้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ความคิดที่บิดเบือน
ทัศนคติที่ผิดพลาด เป็นภัยร้ายแรงทำให้คนกว่า ๓ หมื่นคนต้องล้มตายใน
ประเทศบราซิล ถ้าประเทศไทยมีการรับรู้คลาดเคลื่อนและมีความเข้าใจผิด
อย่างนั้น ทั้งไม่เชื่อคำเตือนของกระทรวงสาธารณสุขที่ประกาศตอนต้นว่า
หากประเทศไทยไม่ทำอะไรเลยในช่วงสงกรานต์จะมีคนไทยติดเชื้อมากถึง
๓ แสน ๕ หมื่นคน ตายกันหลายหมื่นคน แต่โชคดีที่ว่า เราเชื่อคำเตือนนี้ ผู้
เกี่ยวข้องไม่มีสัญญาวิปาส ไม่มีจิตวิปาส ไม่มีทิวจิตวิปาส เราจึงผ่านวิกฤติ
มาได้

ถ้าชาวพุทธในไทยไม่เชื่อและไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของกระทรวง
สาธารณสุข ชื่นจัดงานวิสาขบูชาเวียนเทียนกันโดยไม่รักษาระยะห่างทาง
สังคม สิ่งที่จะเกิดขึ้นในบ้านเมืองเราจะไม่ต่างจากบราซิล แต่เมื่อรักษาระยะ
ห่างทางสังคม เราก็ลำบากทางเศรษฐกิจ ญาติโยมมีความเดือดร้อน พระสงฆ์
ก็ต้องช่วยตั้งโรงทานถวายพระสงฆ์และแจกญาติโยม ทุกฝ่ายร่วมมือกันช่วย
เหลือกันด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง ไม่เกิดวิปาสคลาดเคลื่อนในการรับรู้

สัญญาวิปาสเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหา เมื่อมีสัญญาวิปาสคือรับรู้
คลาดเคลื่อน ความคิดก็ผิดเพี้ยน ในที่สุดทิวจิตวิปาสความเข้าใจผิดก็ตามมา
เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาต้องเริ่มที่สัญญา คือปรับการรับรู้ ให้ถูกต้อง อย่า
หลงเชื่อข่าวปลอม ต้องตรวจสอบแหล่งข่าวให้ดี โดยเฉพาะต้องระวังพวก
ฤๅษีแปลงสาร

เรื่องฤๅษีแปลงสารมีมาแต่โบราณกาล ผู้แปลงสารมี Hidden agenda
คือ มีเป้าหมายที่ซ่อนเร้นจึงปล่อยข่าวลือต่าง ๆ หวังผลทางการเมืองบ้าง

ทางเศรษฐกิจบ้าง ฤๅษีแปลงสารเป็นเรื่องที่มีมาในชาดกนอกนิบาต นอกพระไตรปิฎก แต่งขึ้นที่เชียงใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๐๐๐ เรียกชื่อรวมว่า ปัญญาสชาดก หมายถึงชาดก ๕๐ เรื่อง แต่งเป็นภาษาบาลีโดยพระมหาเถระชาวล้านนา หนึ่งในชาดกเหล่านั้นคือรถเสนชาดกซึ่งเป็นที่มาของเรื่องฤๅษีแปลงสาร

ในนิทานชาดกเรื่องนี้ พระรถเสนเป็นราชโอรสของพระเจ้ารณสีหิ นางยักษิณีปลอมเป็นสาวงามมาทำมารยาต่อสวให้พระเจ้ารณสีหิหลงใหลถึงกับจับมเหสีผู้เป็นมารดาของพระรถเสนไปขังคุก และให้ทรมานจนตาบอด ต่อมาเมื่อพระรถเสนเติบโตใหญ่ทำตัวให้เป็นที่โปรดปรานของพระเจ้ารณสีหิ นางยักษิณีที่ตอนนี้เป็นมเหสีเอกแกล้งทำเป็นป่วย และบอกว่าจะหายป่วยก็ต่อเมื่อได้ยารักษาจากบ้านเกิดเมืองนอนของนางที่อยู่ห่างไกลออกไป พระราชาเชื่อคำพูดของนางจึงส่งพระรถเสนไปเอายามาจากเมืองนั้น พระรถเสนได้เดินทางไปตามคำสั่ง โดยขี่ม้าวิเศษเหาะไปทางอากาศ

ก่อนพระรถเสนออกเดินทางไป มเหสีที่เป็นยักษิณีได้เขียนจดหมายลับใส่ซองผูกไว้ที่คอม้า ถึงนางเมรีผู้เป็นธิดายักษ์ครองเมืองนั้น ใจความว่า หากชายผู้นี้ไปถึงเมืองให้จับกินเป็นอาหาร พระรถเสนด้วยความซื่อไม่ได้อ่านดูสาร ขี่ม้าเหาะมุ่งไปเมืองยักษ์ในป่าหิมพานต์ ระหว่างทางเห็นอาศรมฤๅษีอยู่ด้านล่าง ก็ขี่ม้าเหาะลงไปพักนอนหลับใกล้อาศรม ฤๅษีได้ยินเสียงม้าจึงออกมาดู เห็นชายหนุ่มหลับอยู่ ตรวจดูเห็นซองจดหมายผูกอยู่ที่คอมาก็แกะออกอ่าน อ่านแล้วสงสารคนถือสาร จึงเปลี่ยนเนื้อความในจดหมายเป็นข้อความใหม่ว่า เมื่อชายหนุ่มผู้นี้ไปถึงเมืองยักษ์ ให้จัดการแต่งงานครองบ้านครองเมืองด้วยกัน จากนั้นฤๅษีก็นำจดหมายที่แปลงสารแล้วใส่ซองไว้เหมือนเดิม เมื่อพระรถเสนไปถึงเมืองยักษ์ นางเมรีลูกสาวยักษ์เปิดจดหมายออกอ่าน

สัญญาวิปลาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์พิเศษ)

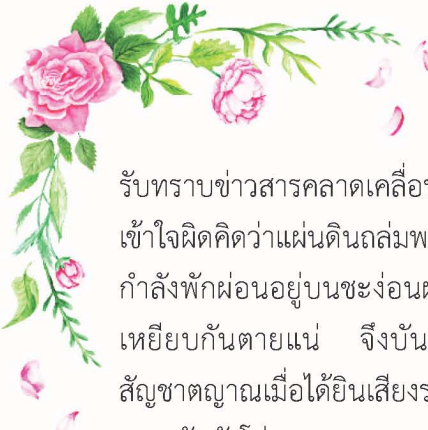

จึงจัดพิธีแต่งงานอยู่กับพระรถเสนเป็นเวลา ๗ เดือน ม้าวิเศษเตือนว่าต้อง
กลับไปช่วยแม่ตาบอด พระรถเสนจึงขี่ม้าเหาะหนีกลับเมืองมนุษย์

นี่เป็นที่มาของเรื่องฤษีแปลงสาร อันแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลง
สารเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างมาแต่โบราณกาล สมัยนี้เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร
ที่การแพร่ระบาดของข่าวปลอมเกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน ฉะนั้นจะต้องฟังหู
ไว้หู ต้องตรวจสอบแหล่งที่มา อย่าเชื่อตามสัญญาวิปาส ดังที่ทางบริษัท
เฟสบุ๊ค ได้ให้ข่าวว่า เฉพาะเดือนเมษายนที่ผ่านมา มีข่าวปลอมหรือข่าว
อันตรายขึ้นบนเฟสบุ๊คประมาณ ๕๐ ล้านชิ้นที่ทางบริษัทต้องขึ้นคำเตือนว่า
ข่าวนี้ไม่น่าเชื่อถือ และมีข่าวปลอมที่ทางเฟสบุ๊คไม่ขึ้นคำเตือนอีกจำนวน
มาก ฉะนั้นจะต้องระมัดระวังในการบริโภคข่าวสาร อย่าเชื่อข่าวปลอม อย่า
เชื่อโฆษณาชวนเชื่อ ต้องตรวจสอบให้รอบด้าน มิฉะนั้นจะกลายเป็นกระต่าย
ตื่นตูม ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสเล่าไว้ใน ทุททุภายชาดก ดังต่อไปนี้

กระต่ายตัวหนึ่งนอนอยู่ใต้ต้นตาลในดงมะตูม ในขณะที่นอนเล่นอยู่
ใต้ร่มตาล ก็คิดในใจว่าหากแผ่นดินถล่มขึ้นมาจะเกิดอะไรขึ้น คิดยังไม่ทันจบ
ผลมะตูมสุกตกลงมาโดนใบตาล กระต่ายไม่ได้ดูว่าต้นตอของเสียงนั้นมาจาก
ไหน จิตวิปาสคิดว่าแผ่นดินถล่มขึ้นมาจริง ๆ กลัวว่าคงตายแน่หากอยู่ที่นี้ต่อ
ไป จึงรีบวิ่งออกจากดงตาล กระต่ายในฝูงตัวอื่นเห็นเข้าจึงถามว่าเป็นอะไรไป
กระต่ายตัวนั้นตอบว่าแผ่นดินถล่ม มันวิ่งหนีสุดชีวิต กระต่ายตัวอื่นเกิดทิวฏฐิ
วิปาส คือ ไม่เห็นเองแต่ด่วนเชื่อคำพูดของกระต่ายตัวแรก กระต่ายทั้งฝูงก็
วิ่งตามกันมา เก้ง กวางทั้งหลายเห็นเข้าก็ถามว่าวิ่งทำไม พอทราบข่าวว่าแผ่น
ดินถล่มก็วิ่งตามกันมาทั้งสัตว์น้อยสัตว์ใหญ่ แม้กระทั่งช้างก็วิ่งกันโกลาหล
อลหม่าน ไม่มีใครตรวจสอบแหล่งข่าวให้ชัดเจน ทุกตัวตื่นตูมด้วยสัญญาวิปาส

รับทราบข่าวสารคลาดเคลื่อน เกิดจิตวิปาส ก้าวเกินเหตุ และทิววิปาส
เข้าใจผิดคิดว่าแผ่นดินถล่มพากันวิ่งตามกันมาเป็นฝูงใหญ่ ขณะนั้น ราชสีห์
กำลังพักผ่อนอยู่บนชะง่อนผามองเห็นเข้าก็รู้ว่าหากปล่อยให้วิ่งต่อไป ต้อง
เหยียบกันตายแน่ จึงบันลือสีหนาทเสียงดังกึกก้อง สัตว์ทั้งหลายโดย
สัญชาตญาณเมื่อได้ยินเสียงราชสีห์คำราม เหมือนถูกสะกดก็หยุดวิ่งกะทันหัน
เบรกกั้นตัวโค้ง

ราชสีห์ถามว่า ทำไมจึงวิ่งแตกตื่นมาอย่างนี้

สัตว์ที่วิ่งแถวหน้าบอกว่าแผ่นดินถล่ม พอถูกถามว่าฟังข่าวมาจากใคร
ก็สืบสาวหาต้นตอจนพบว่าฝูงกระต่ายเป็นฝ่ายเริ่มตะโกนว่าแผ่นดินถล่ม พอ
ตรวจสอบแล้ว กลายเป็นว่ากระต่ายตัวเดียวเป็นต้นเหตุ มันได้รายงานราชสีห์
ว่าแผ่นดินถล่มตอนที่นอนอยู่ใต้ร่มตาล

ราชสีห์ถามว่าถล่มตรงไหน ให้พาไปดู กระต่ายไม่กล้าพาไปดูเพราะ
กลัวว่าแผ่นดินจะถล่มอีก

ราชสีห์บอกว่าไม่ต้องกลัว จงชี้หลังเราไป หากแผ่นดินถล่มก็วิ่งหนีทัน

กระต่ายกลัวราชสีห์จึงยอมขึ้นชี้หลังราชสีห์ที่พาวิ่งไปถึงดงตาล กระต่าย
บอกว่า แผ่นดินถล่มตรงนี้ เมื่อราชสีห์ไปสำรวจดูก็เห็นผลมะตูมที่ตกลงใต้
ต้นตาล จึงเรียกกระต่ายมาดู พอเห็นผลตาลสุกเท่านั้นราชสีห์ก็ทราบถึง
ต้นตอที่ทำให้สัตว์ทั้งหลายตื่นตูมจนเกือบจะเหยียบกันตาย ราชสีห์ไปแถลง
ที่มหาที่ไปให้ฝูงสัตว์รับรู้ สัตว์เหล่านั้นรอดตายเพราะได้ผู้มีปัญญาคือราชสีห์
เตือนสติจึงหายตื่นตูม ราชสีห์นั้นคือพระโพธิสัตว์ในอดีตกาลนั่นเอง

พระพุทธเจ้าสรุปคติธรรมจากชาดกนี้ว่า พวกเขื่อง่าย คือ ปรโมसानุสारी
เล่นไปตามเสียงของคนอื่น ปมาทปมา ตื่นตูมตาม ๆ กันโดยไม่รู้ว่าอะไรเป็น

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์เฟคนิวส์)

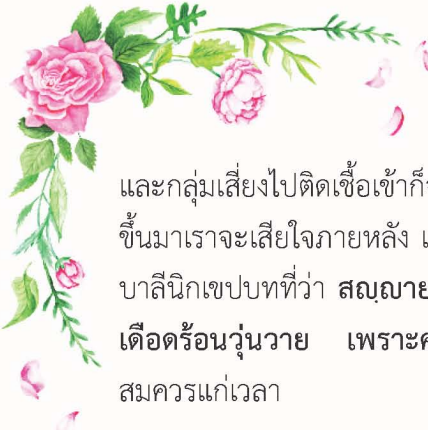

อะไร สัตว์เหล่านี้ตกอยู่ในความประมาท ย่อมประสบภัยเหมือนฝูงสัตว์ทั้งหลายตื่นตูมไปตามกระต่ายน้อย ฉะนั้น

ในประเทศชาติบ้านเมือง หากประชาชนตื่นตูมตามกันจะทะเลาะกัน วุ่นวาย ตอนนี้ก็แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งกลัวโรคโควิด อีกกลุ่มหนึ่งกลัวอดตาย ฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้ล็อคดาวน์ปิดบ้านเมืองให้มากกว่านี้ อีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้ผ่อนปรนมากกว่านี้ ในกรณีนี้ ผู้มีอำนาจต้องมีเหตุผลตัดสินใจแบบพบกันครึ่งทาง คือฟังทุกฝ่ายแล้วเอามาซึ่งใจว่าจะเลือกวิธีใด อย่ารีบร้อนเกินไป เอาแต่พอดี รักษาระยะห่างทางสังคม พอมีพอกิน แล้วเราก็จะได้ทั้งสิ่งที่เป็นพื้นฐานแห่งความมั่งคั่ง คือ **“อโรคยปรมา ลาภา ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ”** ซึ่งจะเห็นในตอนนี หากปราศจากโรคโควิด ๑๙ เราก็สามารถเปิดบ้าน เปิดเมือง เปิดการท่องเที่ยว ทำธุรกิจต่าง ๆ ได้ เพราะความไม่มีโรคเป็นพื้นฐานของลาภทั้งหลาย

สมัยพระพุทธเจ้า เมื่อโรคภัยระบาดในเมืองไพศาลี โรคห่าคือ อหิวาตกโรคมาคู่กับทุพภิกขภัย คือภัยที่เกิดจากความข้าวยากหมากแพง สิ่งที่จะต้องจัดการอันดับแรกคือโรคภัย แล้วค่อยแก้ไขทุพภิกขภัย ดังที่ประเทศไทยกำลังทำอยู่คือผ่อนปรนให้คนทำมาหากินหลังจากเอาชนะโควิดได้ระดับหนึ่ง เราเริ่มผ่อนปรนเพื่อเอาชนะทุพภิกขภัยต่อไปโดยไม่รีบเร่งจนเกินไป ประเทศอื่นจะส่งนักท่องเที่ยวหรือแรงงานเข้ามาก็อย่าเปิดรับง่ายๆนัก บางทีที่ประเทศนั้นไม่มีคนเจ็บป่วยจากโควิดอาจเป็นเพราะเขาตรวจเชื้อไม่มากพอก็เป็นได้ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าตอนนี้ไม่มีคนติดเชื้อโควิดจากต่างประเทศลอบเข้ามาอยู่ในตลาดของเรา ในชุมชนของเรา ในโรงงานของเรา ถ้าเราประมาท ไม่สวมหน้ากากอนามัย ไม่รักษาระยะห่างทางสังคม ผู้สูงอายุ

และกลุ่มเสี่ยงไปติดเชื่อเข้าก็จะรักษาได้ยาก หากเกิดโควิดระบาดระลอกที่ ๒
ขึ้นมาเราจะเสียใจภายหลัง เพราะเหตุที่ไปเชื่อง่าย เกิดสัญญาวิปาส ดังพระ
บาลีนิกเขปบทที่ว่า **สัญญา วิปริยสา เป็นต้น** แปลความว่า “จิตของท่าน
เดือดร้อนวุ่นวาย เพราะความวิปาสแห่งการรับรู้” ดังพรรณนามาพอ
สมควรแก่เวลา

เทศนาปริโยसानะ ในอวสานเป็นที่สุดแห่งพระธรรมเทศนา
รัตนัตถะยานภาวนะ **รัตนัตถะเตชสา** ด้วยเดชะบารมีแห่งคุณพระศรี
รัตนตรัย และอานุภาพแห่งบุญกุศลที่เกิดจากธรรมสวนมัย คือการฟังธรรม
นี้ บารมีของหลวงพ่พระพุทธรธรรมวิสุทธิศาสตร์ พระประธานในพระ
อุโบสถ หลวงพ่พระพุทธานคั่นศักดิ์สิทธิ์ในพระวิหาร พระบรมสารีริกธาตุ
บนพระบรมธาตุมหาเจดีย์ ขอจงรวมกันเป็นตบะ เป็นเดชะ เป็นพลวปัจจัย
อำนวยอวยพรเป็นสัพพะโรคะวินิมุตโต รอดพ้นจากโรคภัยทั้งปวงโดยเฉพาะ
โรคติดเชื่อโควิด ๑๙ ปราบปรามสิ่งใดที่เป็นไปโดยชอบประกอบด้วยธรรม
ขอให้ความปรารถนานั้น ๆ จงพล้นสำเร็จ จงพล้นสำเร็จ จงพล้นสำเร็จ
สมมโนรมุ่งมาดปรารถนาทุกประการ

รับประทานแสดงพระธรรมเทศนา ในสัญญาวิปาสกถา ว่าด้วย
ความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้ พอสมควรแก่เวลา ขอสมมติยุติลงคงไว้แต่
เพียงเท่านี้

เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์โรคโควิด)

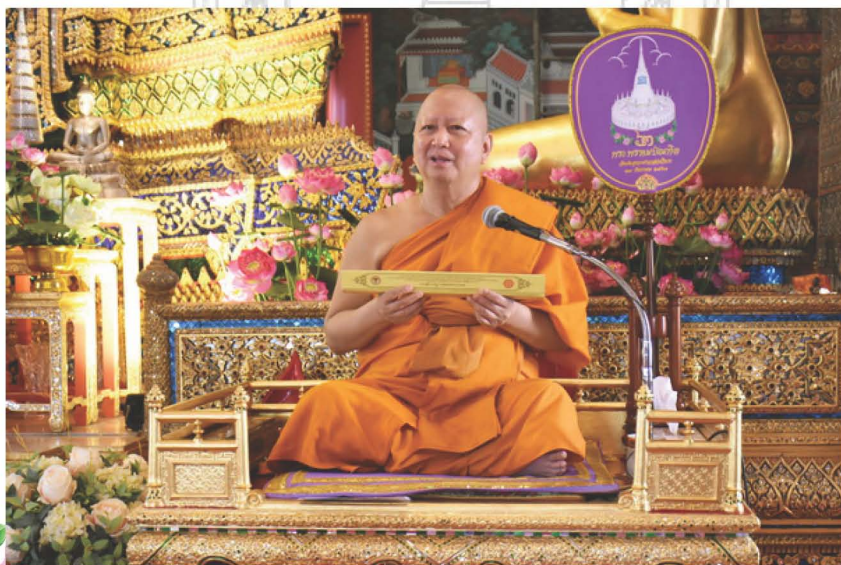

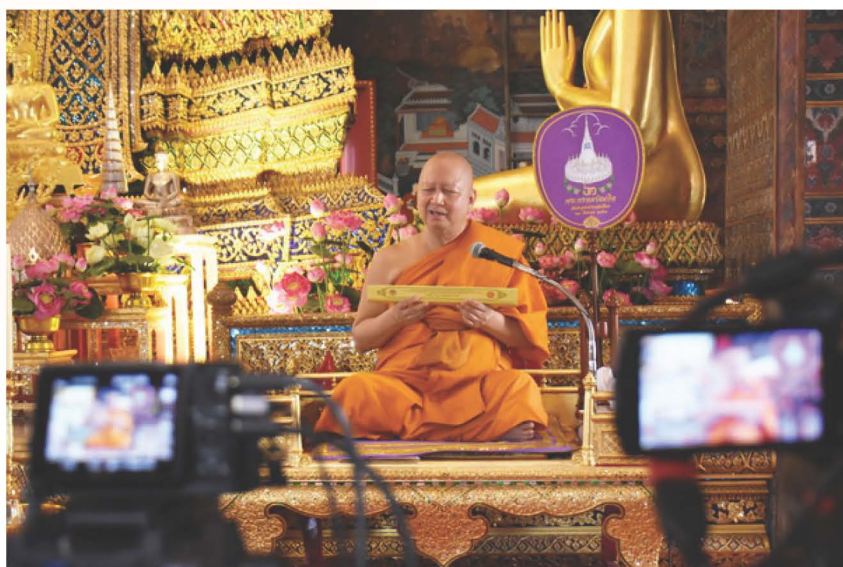

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์โรคโควิด)

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์เฟคนิวส์)

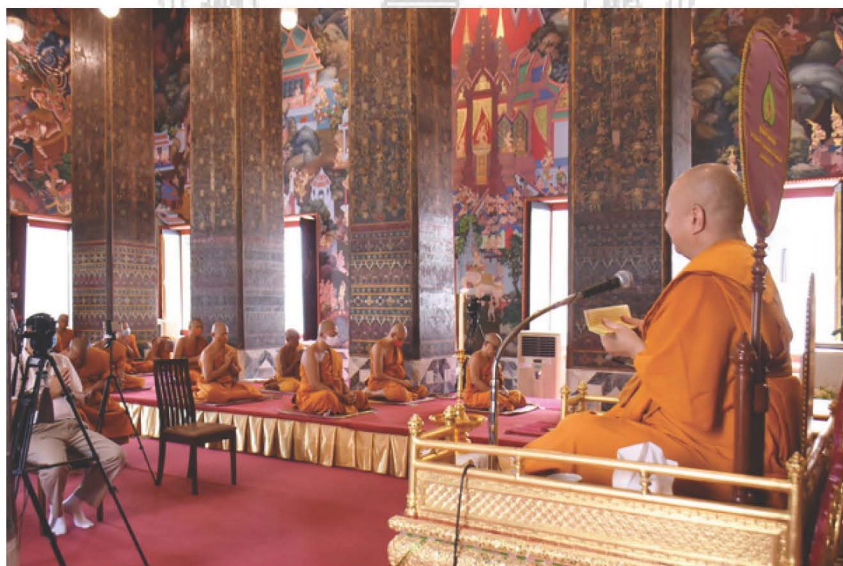

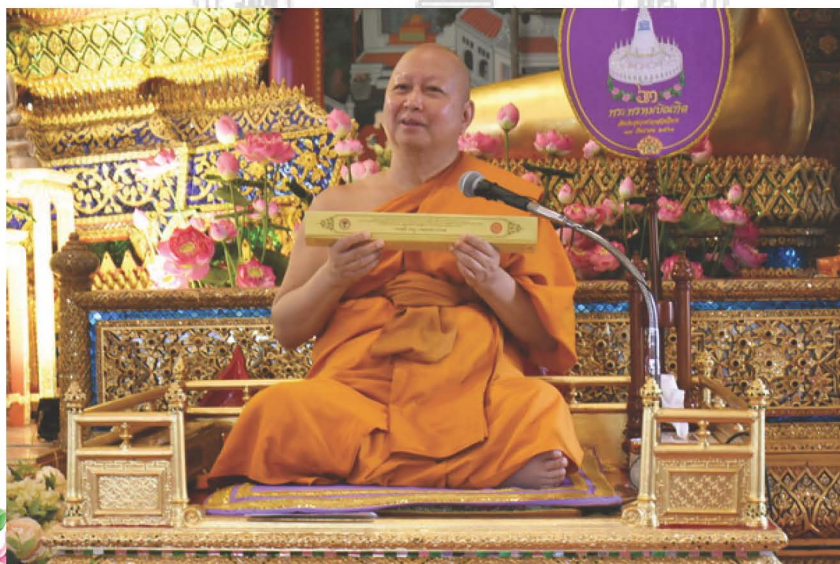
สัญญาวิปัสสนา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์พิเศษ)

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์โรคโควิด)

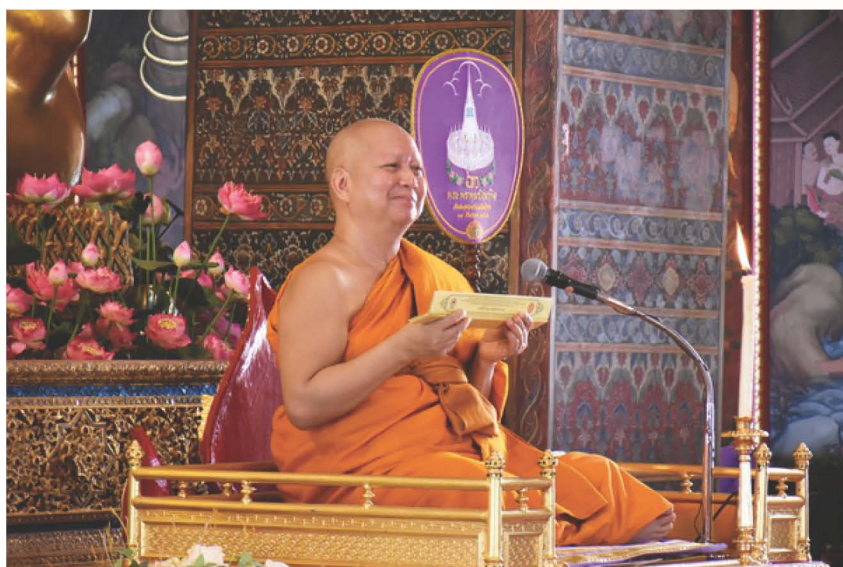

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

สัญญาวิปัสสกา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์โรคโควิด)

สัญญาวิปาสกถา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์โรคโควิด)

สัญญาวิปัสสกา ว่าด้วยความคลาดเคลื่อนแห่งการรับรู้
(ในสถานการณ์พิเศษ)

๓๒

สัญญาวิปลาสเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหา
เมื่อมีสัญญาวิปลาสคือรบกวนคลาดเคลื่อน

ความคิดก็ผิดเพี้ยน

ในที่สุดที่รู้วิปลาสความเข้าใจผิดก็ตามมา
เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาต้องเริ่มที่สัญญา

คือปรับการรับรู้ให้ถูกต้อง

อย่าหลงเชื่อข่าวปลอม

ต้องตรวจสอบแหล่งข่าวให้ดี

โดยเฉพาะต้องระวังพวกถูกใช้ปลงสาร

พระพรหมบัณฑิต

(ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

วัดประยูรวงศาวาส วรวิหาร